

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ДУАЛЬНА ФОРМА ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ:
ПІДСУМКИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПІЛОТНОГО ПРОЄКТУ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ
ОСВІТИ УКРАЇНИ»**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND
PRACTICAL CONFERENCE**

**«DUAL FORM OF OBTAINING EDUCATION:
RESULTS OF THE IMPLEMENTATION OF THE
PILOT PROJECT IN INSTITUTIONS OF HIGHER
AND PROFESSIONAL PRE- HIGHER EDUCATION
IN UKRAINE»**

Kyiv, 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»

ДУАЛЬНА ФОРМА ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ:
ПІДСУМКИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПІЛТНОГО ПРОЄКТУ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ
ОСВІТИ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної конференції

23 листопада 2023 року

Київ 2023

УДК 378.147 (082)

*Рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Науково-методичного центру ВФПО (протокол від 17.10.2023 № 5)*

Дуальна форма здобуття освіти: підсумки запровадження пілотного проєкту у закладах вищої та фахової передвищої освіти України : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, 23 листопада 2023 р., Науково-методичний центр ВФПО. – Київ, 2023. – 74 с.

Відповідальні за випуск: Алла ЧАЙКОВСЬКА, Ольга ХРУСТАЛЬОВА, Ірина МОРГУН (Державна установа «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»)

Редактори

Ірина СЄРОВА, Людмила ТАЛЮТА

За точність і зміст матеріалів, достовірність і розкриття проблеми відповідальність несуть автори публікацій

УДК 378.147 (045)

КУЗЬМЕНКО Л. М., канд. с/г наук, доцент
Полтавський державний аграрний університет
larysa.kuzmenko@pdau.edu.ua

ВПРОВАДЖЕННЯ ДУЛЬНОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 204 ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

У Полтавському державному аграрному університеті підготовка здобувачів вищої освіти за спеціальністю 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва здійснюється за трьома рівнями вищої освіти: першим (бакалаврським), другим (магістерським) та третім (освітньо-науковим).

Метою підготовки є формування фахівців відповідно до рівня вищої освіти, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності дослідницького та інноваційного характеру в галузі виробництва та переробки продукції тваринництва, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, з використанням теорій та методів біології та прикладних наук, а також професійна підготовка докторів філософії, здатних планувати, проводити і узагальнювати наукові дослідження, які спрямовані на розв'язання проблем у галузі.

Підвищення конкурентоспроможності випускників університету на ринку праці, набуття умінь і навичок професійної діяльності у виробничому середовищі, набуття ними практичного досвіду застосування результатів навчання, нівелювання їх переходу зі сфери освіти до трудової діяльності забезпечує дуальна форма здобуття вищої освіти. Це спосіб здобуття освіти здобувачами денної форми, що передбачає поєднання навчання в університеті з навчанням на робочому місці на підприємствах, в установах та організаціях.

Полтавський державний аграрний університет було внесено до переліку закладів фахової передвищої та вищої освіти для впровадження протягом 2019-2023 років пілотного проєкту щодо підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти за обраними спеціальностями (Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.09.2022 № 850) [1].

З 2022 року розпочато впровадження елементів дуальної форми здобуття вищої освіти за освітньо-професійною програмою першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва саме на підприємствах Агроіндустріального холдингу «МХП».

Початок співпраці між Полтавським державним аграрним університетом та МХП було покладено після підписання відповідних

договорів та ознайомчої екскурсії студентів і викладачів університету на ТОВ «Вінницька птахофабрика», що є одним зі світових лідерів виробництва в галузі, й входить до холдингу.

Під час екскурсії головні фахівці підприємства розповіли про особливості роботи підприємства загалом та його окремих відділів, а студенти мали змогу безпосередньо ознайомитись із процесами, що відбуваються на різних етапах виробництва продукції. Учасники поділилися своїми враженнями від побаченого та думками щодо переваг працевлаштування на підприємстві європейського рівня із передовими технологіями виробництва та високим рівнем матеріального стимулювання. Окрему увагу було приділено питанням поєднання навчання та роботи на підприємстві в рамках реалізації елементів дуальної форми здобуття освіти [2].

Шість здобувачів вищої освіти 3 курсу ОПП Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва уклали тристоронні договори про здійснення практичного навчання на робочому місці в рамках реалізації елементів дуальної форми здобуття вищої освіти з першого семестру 2022-2023 навчального року. Договір забезпечує реалізацію індивідуального навчального плану конкретного здобувача вищої освіти, а його предметом є взаємні права і обов'язки університету, підприємства та здобувача, що виникають у процесі досягнення запланованих результатів навчання.

Крім того, для кожного здобувача вищої освіти було складено програму і графік практичного навчання в рамках реалізації елементів дуальної форми здобуття вищої освіти. В університеті для організації та методичного супроводу навчання здобувачів за дуальною формою здобуття вищої освіти було призначено координатора від університету та куратора. На підприємстві також керівником підприємства були визначені координатор та наставник. Програми і графіки були погоджені науково-педагогічними працівниками, які здійснюють викладання навчальних дисциплін.

Для перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти за частинами освітніх компонентів, внесених до програм практичного навчання на робочих місцях у рамках реалізації елементів дуальної форми здобуття вищої освіти, наставниками дуальної освіти від підприємств було заповнено форми оцінки рівня набуття компетентностей під час практичного навчання на робочому місці кожного здобувача. За результатами співбесіди викладачами було визнано здобувачам здобуті під час практичного навчання на робочому місці компетентності й оцінено відповідно до шкали і критеріїв оцінювання результатів навчання, визначених робочими програмами навчальних дисциплін.

Порядок запровадження й організації навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти у Полтавському державному аграрному університеті регламентується Положенням про дуальну форму здобуття вищої освіти [3].

У 2023-2024 році продовжується співпраця університету з підприємствами холдингу МХП. Здобувачі вищої освіти навчаються за дуальною формою здобуття вищої освіти на базі філій «Птахокомплекс» та «Переробний комплекс» ТОВ «Вінницька птахофабрика», ПрАТ «Миронівська птахофабрика». Вони вже мають досвід роботи на виробництві, навчаються за програмою дуальної освіти і є амбасадорами компанії – діляться своїми враженнями та інсайтами на зустрічах зі студентством [4].

З 2023 року до навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти долучилися здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня ОПП Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва. Розширився перелік підприємств, на яких реалізуються освітні програми університету за дуальною формою здобуття вищої освіти. Це ТОВ «Глобинський м'ясокомбінат», ТОВ «Глобинський свинокомплекс», ПП «Агроекологія».

Здобувачів вищої освіти активно долучають до навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти, адже чітко розуміють переваги здобуття результатів навчання в умовах виробництва, як засобу підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до Наказу Міністерства освіти і науки України від 15.10.2019 № 1296 та визнання такими, що втратили чинність, Наказів Міністерства освіти і науки України від 15.09.2021 № 991 та від 30.11.2021 № 1278. *Міністерство освіти і науки України*. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-vnesennya-zmin-do-nakazu-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini-vid-15102019-1296-ta-viznannya-takimi-sho-vtratili-chinnist-nakaziv-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini-vid-15092021-991-ta-vid-30112021-1278> (дата звернення: 02.11.2023).

2. Розвиток дуальної освіти з Агроіндустріальним холдингом «МХП». *Полтавський державний аграрний університет*. URL: <https://www.pdau.edu.ua/news/rozvytok-dualnoyi-osvity-z-agroindustrialnym-holdyngom-mhp> (дата звернення: 02.11.2023).

3. Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти у Полтавському державному аграрному університеті (нова редакція). *Полтавський державний аграрний університет*. URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya_dual_forma_zdobuttya_vishchoyi_osvity_2023_0.pdf (дата звернення: 02.11.2023).

4. Нова сторінка співпраці ПДАУ з Компанією МХП. *Полтавський державний аграрний університет*. URL: <https://www.pdau.edu.ua/news/nova-storinka-spivpracy-pdau-z-kompaniyeyu-mhp-0> (дата звернення: 02.11.2023).

ЗМІСТ

ЛУТАК Віталій Виклики та перспективи подальшої імплементації дуальної форми здобуття освіти в Україні	5
КУЗЬМЕНКО Л. М. Впровадження дуальної освіти за спеціальністю 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	10
ЗЕНЧЕНКО Тетяна, НЕПОМНЯЩА Галина Практична реалізація дуальної освіти в педагогічних вишах: гнучкість і результативність	13
БІЛІЧЕНКО Віктор, ПЕТРОВ Олександр, КОСАРУК Олена Стан та перспективи розвитку реалізації дуальної форми здобуття освіти у Вінницькому національному технічному університеті в період 2021-2023 рр.	17
СОКОЛОВА Наталія, ЗАГОРНЯК Олег Практичні проблеми впровадження дуальної форми здобуття вищої освіти	19
ІВАНОЧКО Ірина, КОЗЬМУК Наталія Актуальність впровадження та розвитку дуальної форми здобуття освіти у ЗВО в умовах війни	22
КОЗЬМУК Наталія, МІЩУК Наталія, ОДРЕХІВСЬКА Ірина Моніторинг показників розвитку дуальної форми здобуття освіти у ЗВО України	24
АНАШКІН Сергій Як підвищити темпи розвитку дуальної освіти в Україні?	27
ГЕРАСИМИК-ЧЕРНОВА Тетяна Дуальна освіта під час підготовки будівельних спеціальностей: за і проти	29
ВІСИН Олена Дуальна форма освіти як основа партнерських відносин з роботодавцями	32
МАНДРИКА Тетяна Елементи дуальної освіти сьогодення	34
БРАСЛАВЕЦЬ Тетяна, СЕРДЮК Ольга Виклики впровадженню дуальної форми здобуття вищої освіти та шляхи їх подолання	36
КОВАЛЕНКО Ігор, ТОДЕРЮК Ірина, ГЛУХОДІД Ганна Досвід впровадження дуальної освіти в Сумському НАУ: досягнення та виклики	40

МАГОМЕДОВА Аліна, ВАЛЬЧУН Ілля Недоліки та перспективи практичного впровадження дуальної освіти в Україні	43
Микола ЛИСЕНКО, Наталія ІЧАНСЬКА Особливості змісту математичних дисциплін у підготовці студентів економічних спеціальностей за дуальною формою освіти	46
РЕНДЮК Сергій, СТЕБЛЯНКО Валерія Перспективи впровадження дуального навчання у вищій технічній освіті	49
БУГАЙЧУК Віта, ЛАПІН Андрій, ГРІНЧУК Інна Партнерство бізнесу і освіти у розвитку дуальної форми здобуття освіти ІТ-спеціальностей	51
БІЛІЧЕНКО Олександр Практика впровадження дуальної форми здобуття освіти в Миколаївському НАУ	55
ТРАЧУК Роман Дуальна освіта в Австрії: ротаційні схеми навчання на підприємствах та найкращі практики	58
ІВАНОЧКО Ірина, КОЗЬМУК Наталія Нормативно-правові аспекти впровадження і реалізації дуальної форми здобуття освіти в ЗВО	61
МІЩУК Наталія, ОДРЕХІВСЬКА Ірина EU4DUAL – європейський досвід розвитку дуальної освіти	64
ОПУШКО Надія Формати дуальної освіти у ЗВО Німеччини	67
ЦИКАЛЮК Юрій Перспективи та напрями розвитку дуальної форми навчання у майбутньому	69